Tractatus eiusdem

magri Jobis Garson cancellarij parisien. De secta flagellantium se

Lex xpi dicit lex amoris quā dns sicut dicit Aug' voluit paucissimis sacramentis esse otentaz. Et inde culpat eos q̄ seruilibus eaz pmūt onerib' oformit ad illud pmi pastoris petri. Act. xv. Quid tētatis deū imponē iugū sup ceruicē discipulorz. qd̄ neqz nos neqz pres nri portare potuim'. ꝗ p grāz dni nostri Jhu xpi credim' saluari. quemadmodū q illi piū verbū certe verbū omni acceptōe dignū Lex xpi nō min' debet in cultu suo vitare supstitiōes gentiliū q idolatrarum psertim crudeles et horrendas q̄z antiq̄ lex. In q̄ tn phibitio fit per expressum. deut. xiiij. vbi dicit. Filij estote dni dei vri. nō vos incidetis Glos. Nō debetis in aliquo idolatris assimilari. Et in hebreo habetur. Nō vos laborabitis. Hoc āt faciebant idolatre. sicut habet. iiij. Regl. xviij. Ibi dicit q incidebāt se iuxta ritū suū cultris q lanceolis donec pfūderent sanguine Cōpūtū siqdē ē et traditū homicidas illos et apostatas demones eē cupidos effusionis sāguinis psertim hūani Lex aliq̄ q̄nta ē iniqor et demonijs obsequētior. tāto sp inuenit crudelior et amarior. Patet in illis q̄ filios suos et filias immolabāt demonijs. Hinc dns ait p ꝓpham Seruietis dijs alienis q̄ nō dabūt vobis requiē. Xps aūt ex grā sua sic notat. i dicto Petri prius allegato. voluit nos misericordit saluare p sāguinē suū semel effusū. p quez fact' ē nobis a deo sapiētia. iustitia. scificatio. et redēptio Lex xpi maximā sortit virtutē ex misericordia et grā sua Cui' gre vasa sūt sacramēta noue legis ex virtute opis opati. et q̄cquid auertit a sacramētis suscipiēdis p sertim a sacramēto ofessiōis debz reijci fidelit. Cōstat aūt p expientiā q talit se flagellātes nō curāt de sacramento ofessionis vel penitētie sacramētalis dicentes q hec flagellatio potior est ad delendū pcca q̄z quecūqz confessio. imo eā equiparāt nōnulli vel preponunt martyrio. qm facim' iquiūt vltro fūdēdo sanguinē ꝓpriū qd̄ ab alijs martyēs pati cogebant. Formidandum tamē istic est. ne apud p sonas clericales et in locis sacris causet hec pollutio sāguinis vl ex cōmunicationē vel irregularitatē vel cōtaminationem et prophanationem in eisdem locis sacris

Lex xpi prohibet solicite penitētias publicas dādas esse clericis sacerdotibus et prelatis propter reuerentiam status clericalis quāto minus debent tales persone suscipere penitentias huiusmodi publicas sicut sunt vt fertur multi de numero se flagellantium. qui licet videantur celare se tamē satis cognoscuntur Similiter diceretur de psonis insignib' in vtroqz sexu. d̄ Quanda insup vēcūdia iuuēculaz

et iuuenū illic se denudātiū et de nō infringenda grauitate virorū vl' auctoritate minuenda parentum.

¶ Lex xpi si videatur flagella indulgere iuxta illud. ecce ego in flagella patus sum nihilominus circūstātie debent apponi quib' rōnabilitē fiat obsequiū nrm. Una q̄ hmōdi flagellatio fiat iudicio superioris imponentis talē penitentiā q̄ q̄ ab altero fiat et moderate q̄ sine scandalo et ostentatōne ac sine sanguine iuxta traditionem G. parisien quē admodū fit hmōdi flagellatō in religionibus approbatis q̄ ab aliquibus deuotis pſonis Sed aliter lōge videmus in illis quos reprobamus flagellis obseruari.

¶ Lex xpi declarata p ecclesiā cui' auctoritas maior est in sua ꝓsuetudine dicente sāto Thoma q̄ sit auctoritas vni' doctoris sic hierony mi vel Augl. Semper sectā flagellācium se reprobauit postq̄ insurgere videbat in diuersis mūdi partib' et hoc de memoria pluriū hominū viuentiū tā in lothoringia q̄ in almania et in francia pluribus in locis iuxta narrationes hominum et chronicas frācie ac scripturas fide dignas. Lex xpi frequenter prohibuit multas obseruatōnes begardorū et begardarū q̄ in prima sui introductōe ptendebant spēm magne religionis ac multi fructus spūalis in aiabus et exempla salutis atq̄ austeritatis. Prohibuit inquam ꝓter sequelas malas et multas q̄ sub hoc pretextu fieri sunt inuentē. Nō enī est malū qd̄ subsistere posset si nō aliquā spēm haberet in se boni Propterea fallit hec argumentatio Proueniūt ex hac secta flagellatorū multa bona. non igitur tollenda vl' reprobanda. Lex xpi nedū ordinat hoiem ad deū. sed etiā ad pximū et ad principem seu prelatum suum. ꝓterea non debet qualiscūq̄ ritus introduci per populos q̄ possit causare seditionē vel partialitatē vel superstitionem sed debent omnia regulate fieri et ordinate de māda to et ordinatione superioris vt nul latenus ordo hierarchicus confundatur qd̄ fieret si quilibet ad arbitrium suum posset instituere vel fouere nouum ritus sine duce sine lege stabili sine ordine vbi sunt iuuenes et virgines senes cum iuniorib̄ simul in vnum diues q̄ pauper et illorum turba magna de quibus ait ecclesiastes stultorum infinitus est numerus. Lex xpi sufficienter data ē in preceptis decalogi quorum obꝑuacio facta cum bona simplicitate et vt ita dicit grossa fide satis ē ad salutem presertim laicorum et popularium absq̄ noua grauissimorum oneruz impōne Iuxta illud xpi Si vis ad vitam ingredi serua mandata dei Nec valet si dicatur q̄ populares suscipiunt volūtarie tales flagellationes sine precepto alio dum inuenitur q̄ ipsi diuina precepta liberius in multis inde contēnunt Est enim contumax humana natura que postquā destituta est ab originalis iusticie statu cupidius ferit in illa que sunt adinuentiones sue q̄ que sunt diuine iussiones. Et hic vnus superbie gradus quem apud

religiosos loquitur Bernardus in
ueniri dum plus gaudent in absti/
nentia vel oratōne particulari spō
tanee sumpta q̄z in tota regulari di
sciplina ¶ Lex xp̄i sufficiēt ab apo
stolis et sacris doctoribus explica/
ta nō inueni tales nouitates flagel
lantium se constituisse predicando.
vel aliter sed potius reprobasse tā/
quam suspectissimas et periculosissi
mas et que vergere possunt in scā/
dalum xp̄ianorum apud iudeos sa
racenos et paganos tanquam lex
xp̄i sit austera crudelis et in sangui
nibus non in miserationibus eru/
trita ¶ Lex xp̄i docet et premissis
et similibus multis prelatos eccle/
sie pastores et doctores imo et p̄n
cipes q̄ sectam hm̄odi cruentam ⁊
sanguinolentam gallice sāglate stu/
deant et laborent destruere seu cō/
pescere tam bonis predicationibus
et bonis suasionibus q̄z censuris ne
dum ecclesiasticis sed etiam tempo
ralib⁹ more predecessorū. attento q̄
sub hoc velamine ac pretextu p̄ñie
fiūt innūera mala sicut expti testāt
Insurgunt hereses. vilipenduntur
xp̄ñi sacerdotes cōtēnuntur ofessi/
ones et penitentie sacramentales.
extorquētur doloꝶ modis pecunie
ocia que pigros occidunt nutriunt
Silemus de furtis de stupris ⁊ ad
ulterīs de periculis q̄ sunt in fal/
sis fratrib⁹ et fraudulentis solicita/
cionibus ad omne facin⁹ atq̄z fla/
gicium Ita vt bonis et malis hinc
inde statera iusta vel equa lance pē
satis mala multo plā q̄z bona par
turire cognoscatur hec sectas se fla
gellantiuz p̄dem et pluries iam dā
nata Propterea dum repullulat vl
excrescit toto studio funditus euel
lenda proterendaq̄z censetur.
¶ Meruz qm̄ oportet in hoc mala
iam radicata et quod latissime ser
pit procedere pedetentim et caute
ne dum querūtur eradicari zizania
flagellatorum hm̄odi simul euellat
et triticum prius seminatuz boni sa
lubris q̄z verbi dei. Notetur igitur
sequela quadruplex infra scripta
¶ Fiat in primis exhortatio vehe
mens et crebra de et super auctori
tate sacri concilij dū illud est Simi
liter de auctoritate pape et ecce ro
mane q̄tenus quilibet habeat xmp
titudinem animi parere vel obedire
mandatis vel institucōibus seu con
cilijs predictorum. quēadmodum
facit egregius et feruidus predica
tor Magister Vincenti⁹ sicut patet
ex litteris xp̄ria manu subscriptis
nouissime missis Cōstantiā In quo
tidianis inquit recōmendationib⁹
sacri et vniuersalis concilij constan
tieñ quas facio post sermonem do
cui et doceo omnes fideles summit
tere omnia facta et verba ac etiam
scripta determinationi ac etiam cor
rectioni eiusdez sacri concilij subdē
do Et sic facio in omnibus factis ⁊
dictis ac etiam scriptis meis. Hec
ibidem. que manifestant discretam
humilitatem et humilez discretionē
tanti viri que discretio posita est a
sanctis patribus ductrix aurigaq̄z
virtutum dum instar deuoti Ber/
nardi pl⁹ alieno q̄z proprio credit
iudicio Porro non est formidandū

retractatōis (que forsitā opponet) opprobriū Sit in exemplo Beatus Aug' cuius retractatō nec inhonorauit eum nec auctoritatl. dictorum suorum robur euertit. Nihil enim vt quidam ait efficacius ad docendū q̄z verbum verax simplex et humile nihil habens fictionis vel superbe presumptionis admixtum quoniaz deus est qui cum simplicibus gradi tur dans eis gratiam et virtutem sine qua laborat in vanuz lingua loquentis.

Fiat ostensio quēadmodum fuerunt quandoq̄z inchoata pia deuotione que processu temporis inuenituntur deteriores exitus accipe. vel ꝓter scandalum pusillorum vl' ꝓ̄ scientie defectum. sicut loquitur de quibusdam apl'us. Testimonium inquit perhibeo eis. quia zelū dei hēt sed non ꝥm scientiam. Fiat itaq̄z sic docendo sic predicando ꝙ nō ita reprobabuntur persone singule que presentibus temporibus flagellauerunt se ꝙ videantur nūc dānāde vl' penitus execrande dūmodo deinde obediant monitioni salutari inculcando quēadmodum melior est obedientia q̄z victime. Et ꝙ iussione diuina in omni sacrificio tuo sal offeres.

Fiat exhortatio diligens et vehemens super laudibus pacientie que perfectum opus habet preferēdo eam talib' vltro acceptl. flagellacionibus. Juxta qō loquitur Aug' conformiter ad senecā. ꝙ aduersitates seculi huius non tam infligēdi sunt q̄z dum euenerint pacienter tolerande faciendo per pacientiaz de necessitate virtutem. Nō sū tam demens inquit seneca vt egrotare velim sed si egrotandum est pacienter tolerabo. Debebunt proinde numerari diligenter atq̄z tribulationes varie nunc temporales nūc spūales que assidue nob dāt et ingerūt velimus nolimus pacientie materiam cuiusmodi sūt infirmitates. paupertates. vexationes. angarie. mortes parentum atq̄z filiorū. bella. rapine. incendia. detractiones. drumelie. labores manuum in agricolis q̄ mechanicis. temptationes rursum variorum peccatorum et forsis timores. Et quis cunctas huiusmodi tribulatōnes dinumēt! que tot q̄ tales sunt ꝙ non oporteat nouas superinducere. quoniaz satis esset tolerācia fortis tribulationū huiusmodi quotidianoz ꝓ purgacōe magna peccatorum presertim adiuncta cōtritione et humili confessione in re vel proposito tempore et loco Juxta qō rogabat quidā. Fiat pars purgationis mee purgatorium meum labor quo hic per singulos dies exerceor. Et profecto sic ē. plus aliqñ valet pia flagellorum dei sub eius manu tolerantia sine murmure. sine reprehensione diuinorum iudiciorum. sine rancore vel odio contra superiores suos vel alios affligētes se iuste vel iniuste. q̄z si manēs iracundus et impatiens ne duz flagellaret se ipsum ad sanguinem sed laceraret et decerperet membratim ad mortem. Imo sicut non licet hominem se ipsuz propria auctoritate

mutilare vel castrare nisi pro sani
tate totius corporis consequenda
sic nec licz vt videtur q̃ a se ipo q̃s
sanguinem violenter eñciat nisi cā
medicine corporalis Alioquin sim
li ratione posset se homo cauteri/
sare per ferrum ignitum quod ad
huc nemo posuit vel cōcessit nisi for
sitan idolatre vel falsi xp̄iani q̃les
reperiuntur in india qui se putant
baptisari debere per ignem .

Fiat in speciali velut in quadaz
radice prouisio solers et exacta cir
ca societatem illam multum nume/
rosam a qua videtur inchoata vel
saltem multum continuata et obfir
mata flagellatio talis. Unde cum
dicant se sub obedientia esse primi
tus impandum est q̃ desistant ꝛ de
sistere suadeant alios sub moderа
tione que dicta est videlicet nisi vel
quousq̃z sacrum concilium vel eccle
sia romana mandauerit vel tolera
uerit hec fieri allegando regulam
moralez q̃ vbi dubitacō surgit de
aliquo actu an possit licite fieri vl
omitti tutius est omittere q̃ facere
Presertim vbi factio generare cerni
tur scandalum alioꝝ vnde est illud
apli Si esca scandaliset fratrem tuū
non manducabo carnes in eternuz
Videretur proinde numerus talis
coartandus et solicite purgād' ne
sub eorum multitudine etiam bono
rum mali et reprobi delitescant. De
niq̃z populus qm̄ erigitur nouita
tes ille sunt illis ingerēde in quib'
est tuta salubrisq̃z deuotio sicut de
misericordia sanctorum et recursu
ad eos vt ad angelum p̄riuz custo
dem. Ad sanctum cuius nomen per
sona gerit. Ad illam matrem dei et
virginalez sponsum suum Joseph
numerando p̄rogatiuas eorū Pro
inde si predicandum fuerit de finali
iudicio vel antixp̄o fiat hoc in gene
rali concludendo q̃ in morte quili/
bet habet suum iudicium proximuz
et incertum. Q̃ si quis inducere vo
luerit miracula noua super antixp̄i
aduentu proximo Notet q̃ mūdus
senescens patitur fantasias falsorū
miraculorum sicut homo senex fan
tasiatur in somno. Propterea sunt
nūc hñda miracula valde suspecta
nisi facta prius examinatōne diligē
ti. Obseruandum preterea sūmope
videtur apud tales de societate q̃
nullo modo viuant ociose si labora
re possint vt fit exēplar et aiatōem
laborantiū vt p̄terea nihil agāt cō
tenciose ꝛ velut ex vitupio et cōtēp
tu p̄latoꝝ maioꝝ et minoꝝ vel ali/
quorum generaliter clericorum neq̃z
in p̄dicationib' faciēdis neq̃z in cō
fessionib' audiendis. Propterea de
bēt in omni loco quo p̄mo veniunt
p̄mitus habere collocutōnez et bñ
placitū cū ecclesiasticis vel eoꝝ ca/
pitib' ne scisma forsan fiat laicorum
ad clericos vel ecōtra Tandē si for
te senserit doctor insignis mgr Vin
centi' nō posse oueniente sup p̄missis
salubriter et efficacit̄ p̄uidē videt
osulti' vt ad tēpus segregaret pñti
am suam effugiens tantā societatez

quod si posset visitando sacrum cõ
ciliũ vel altera occasione sibi sũpta

Hec interim notata

sunt velut in quodaz incursu magl.
ad rememorandũ q̃z docẽdũ xviij.
Julij Anno M.cccc.xvij. Constañ
tpe concilij

Sequitur epistola missa magistro Vincẽtio ordinis predicatorum. de seminiverbio ferventissimo. contra se flagellantes. p magistrum Johãnem gerson

Nominatissimo doctori q̃
predicatori zelanti salu/
tem animarũ Magistro
Vincentio de ordie fra
trum predicatorum patri meo i xpi
charitate dilectissimo Joh. gerson
Tanta de virtutibus tuis doctor
egregie fama referente crebrius ac
cepi. tanta spãliter in collocutõe fa
miliari cum reuerendo pre dño ge
nerali tui ordinis p̃dicatorũ agno
ui. vt mihi videaris recte figurat̃
p̃m nomẽ tuum. p illud apocalyp̃
quo speculator totius ecc̃astici de
curs̃. Joh̃es. ait. vidi et ecce eqũ et
qui sedebat sup illuz habebat arcũ
et data est ei corona. et exij vincẽs
vt vinceret. Existi quidem vt vince
res o vincenti gloriose. Sed quales
tu vinceres. qua ratione. quibus ar
mis. quo appatu bellico. quali arcu
tu tandem ipse coronatus triũpha
res? Respondet ille cuius es imita/
tor Paulus dicens. arma milicie no
stre non esse carnalia cum reliquis
similibus qualia melius ipse nosti.
Suppetunt hoc loco plurima cordi
meo. que libentius et forsitan vtilĩ
ꝓbo ore ad os q̃z calamo muto re
serarez tue sapientie nisi q̃ aliorsuz
me trahunt occupationes alie. Et
quia te grauibus assidue laborib̃
intentum ꝓtrahere longa scripto/
ris serie non visum est satis equum
vel modestuz. hoc vnũ qõ in votis
nedum meis sed q̃z plurimorũ ver/
sat apiã. Reddũt tue charitati tuo
q̃z zelo pacis ecclesiastice testimoni
um hoc insigne. hoc celeberrimum
preconium. tũ multi tum nominati
p̃fatus magister ac dominus gene
ralis. q̃ inclito arragonum regno
nũq̃z fuissent concordata pacis ca
pitula. Nũquã subtractio que tam
viriliter et legitime facta est ab illo
nimis probdolor erga matrem ec
clesiam obdurato Pe. de luna fuis/
set attemptata si non auctoritatis
tue pondus et concilij robur addi
disses. cuĩ fauoris taz egregij nos
ipsi sacro generali concilio presen/
tes desideratissime pacis annis iã

fere xl. miserabiliter exulātis fructū et reditum primum exspectamus!. Et o te felicez. O te ter quaterqz beatum si presentialiter adesses. si non auditu solo sed prīs oculis coraz cernere volueris pinquam velut i ianuis summi pontificis electionez si videlicet efficaci celeritate sepositis interim turbis iocundam tue p̄sentie faciem huic eidem sacro concilio conspiciēdam attuleris. fructū nisi fallor ampliorē et te tuisqz moribus digniorem afferres q̄ si hoc neglecto pmanseris in inceptis Memineris beati Pauli ad galathas scribentis. Deinde ait post annos xiiij. ascendi hierosolymaz cū barnaba et tito. et contuli cuz illis euāgelium quod predico in gentibus Seorsum autem his qui videbant aliquid esse ne forte in vanum currerem aut cucurrissez. hoc satis pro tua re tibi dictum puto. Est siquidē apud nos altera velut hierosolyma, sunt apostolorum successores. reuerendissimi et deo amabiles prelati. Sunt legisdoctores cum quibus tuam ipsam predicationem conferre tam salubriter q̄z humiliter poteris vt interim sileam de alio profectu multiplici spato si veneris. Crede mihi doctor emerite multi multa loquūtur super predicationibus tuis et maxime super illa secta se verberantium qualem constat preteritis temporibus fuisse plurics q̄ in locis varīs reprobatam. quam nec approbas vt testantur noti tui. ꝯ nec efficaciter reprobas. Jactantur inde varij rūores p̄ populos q̄ apud nos. quorum multa etsi neqz vera neqz credenda. censeātur ab illis q̄ te sicut pfius loquitur intus et in cute norunt. Nihilominus exemplo Pauli qui per reuelationem certissimus erat p̄dicationez suaz esse p̄m deum. voluit pter condescensionē ad infirmos. pter auctorisationez insuper pleniorez per apostolos descendere in hierusalem et collationē habere cum apostolis Sic agē placeat nominatissime magister ac domine. ac interim bene vale benuol' susceptor huius litterule quam in p̄cinctu scripsi die qua solemnitatem ipsius q̄ p̄nominaui barnabe beatissimi Pauli consortis preueniēto recensebam ix. Junij in vigilia Sacrosancti sacramēti Porro quia nescio si forte non expandiat hāc exhortationem zelumei tua prudens discretio. nolens huc accedere de pfiti Judicaui tecum agere. sicut mihi in veritate conscius sum. q̄ in simili vellem erga p̄uitatem meam similiter et synceriter agi Mittimus reuerendus pater p̄nominatus et ego querelas aliquorum que in manus nostras nedum verbis sed scriptis deuenerūt. q̄ id agimus non ad dānationem tuam. non ad inculpationem. non ad irritationem nouit de' sed cautelam super his omnib' ampliorem. Scio milies exptus q̄z varia sepe q̄z falsa de predicantib' referuntur. partim ex auditorum impicia. partim ex arroganti quorū daz malicia cōtemptu vel inuidia Scio deniqz qui ait Da sapiēti occasionē et festinabit accipere Interim bene

vale in domino. qui tuam in bono viam dirigat custodiat et cōfirmet Amen.

Explicit epistola Magistri Johānis gerson ad sanctum Vincentium ordinis p̄dicatorum missa. In qua hortatur vt Concilium Constantienſe sua personali presentia accedere dignetur sectamq; se flagellantium vt ad tē/pus deserat modestissime inculcat.

Sequitur tractatus cōtra sectam valdensium notabilis valde ⁊ utilis

INuidia diaboli mors intrauit in orbem terrarum imitantur aūt illum qui sunt ex pte illius. Sapiē tie iij. Conditor vniuersi deus omnipotens celestes spūs bonos quidē omnes dedit. sublimiores illos naturalibus simul atq; gratuitis donās muneribus Erat quippe vt ait Augⁿ. simul in illis naturam condens et largiens grām Sed cum ex p̄ma deditione flexibile accepissēt arbitrium nec felicitatis imutabilitatem essent consecuti. sed bono vsu donorū susceptores illi adepturi essent iusticie coronā. quidam ex illis tantis dei beneficijs bō vsi eterne beatitudinis mercedem a iusto iudice p̄ceperūt. p̄ quam immobilis felici diuinitati. contemplationi inherentes. inflexibilē a rectitudine voluntatem adepti sūt Vt alij tantā sue deditionis gloriam non ferentes abusi sunt ea in superbiam. et contra illū qui dederat moliti sunt insidias. dū lucifer ille q̄ mane oriebatur plenus sapiētia et pfectus decore in delicijs paradisi exīs. cuius operimentū fuit omnis lapis p̄ciosⁿ sardiⁿ thopasiⁿ ⁊ iaspis crisolitⁿ onix ⁊ berillⁿ saphirⁿ ⁊ carbūculⁿ et smaragdus positus in mōte dei i celū ascendere p̄sūpsit. et sup astra celi. exaltare solū suum. et sedere in monte testamenti in lateribus aquilonis sup altitudinem nubium. et fieri similis altissimo Atq; ita iusto dei vltoris iudicio factus tenebrosus draco corruit in terram cuius cau/